
LA VINCULACIÓ DE JORDI PEIX AMB LA ICEA

Josep M. Puiggròs-Jové

Institució Catalana d'Estudis Agraris

REBUT: 29 de novembre de 2014 - ACCEPTAT: 11 de gener de 2015

RESUM

L'article tracta breument del lligam que va tenir Jordi Peix amb el Congrés de Cultura Catalana. Va ser el coordinador de l'àmbit d'Agricultura. A la cloenda el 15 de maig del 1977 a Lleida, es va plantar la primera llavor de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA). En l'article parlem també de l'activitat que va fer en Jordi a la ICEA fins que la salut li ho va permetre.

PARAULES CLAU: Congrés de Cultura Catalana, ICEA.

LA VINCULACIÓN DE JORDI PEIX CON LA ICEA

RESUMEN

El artículo trata brevemente de la relación que tuvo Jordi Peix con el Congreso de Cultura Catalana. Fue coordinador del área de Agricultura. Durante la clausura de dicho congreso el 15 de mayo de 1977 en Lleida, se plantó la semilla de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA). En el artículo también tratamos de la actividad realizada por Jordi en la ICEA, hasta que su salud se lo permitió.

PALABRAS CLAVE: Congreso de Cultura Catalana, ICEA.

JORDI PEIX'S TIES WITH ICEA

ABSTRACT

The article briefly discusses the relationship that Jordi Peix maintained with the Congress of Catalan Culture, in which he was the coordinator for Agriculture. During the closing session of the Congress on 15 May 1977 in Lleida, the seed of ICEA (Catalan Institution of Agricultural Studies) was planted. The article also discusses the activity carried out by Jordi at ICEA as long as his health made it possible.

KEYWORDS: Congress of Catalan Culture, ICEA.

El meu primer contacte amb en Jordi va ser pel setembre del 1963, quan vaig començar els estudis a l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona. Aleshores ell formava part de l'antic Sindicato Español Universitario (SEU), el sindicat universitari franquista que des de dintre s'estava transformant en el que seria el Sindicat Democràtic d'Estudiants, i em va proposar de col·laborar-hi. Em vaig adonar que era una persona que destacava a l'entorn de l'Escola, en un temps de molta rebellia contra el règim franquista per part dels estudiants, i gràcies a persones com ell també aquest moviment havia arribat a aquella petita escola del carrer d'Urgell.

Després va ser al Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Perits Agrícoles de Catalunya el següent període important en què vàrem coincidir i on comença el meu relat. És l'any 1975, moment en què en Jordi és el president de la Junta del Col·legi i jo en formo part com a vicesecretari. Va ser l'any en què Franco va morir i la societat catalana estava en plena efervescència per a construir el futur del nostre país després de tants anys de negra dictadura.

Abans de la mort del dictador, el 28 de gener del 1975, el Col·legi d'Advocats de Barcelona proposa la creació d'un congrés anomenat *Congrés de Cultura Catalana* i que es va presentar oficialment el 8 de desembre del 1976 al Palau de Congressos de Montjuïc per «estudiar els problemes, proposar unes solucions i redactar un manifest de la cultura catalana que servís per a bastir una política cultural de cara al futur». El Congrés va tenir vint-i-cinc seccions o àmbits, entre els quals hi havia el d'Agricultura.

En Jordi va tenir l'encert d'aconseguir que l'àmbit d'Agricultura es desenvolupés des del Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Perits Agrícoles de Catalunya i ell en va ser el coordinador. Al principi les reunions es varen fer als locals del Col·legi, en les quals varen participar moltes persones de diferents procedències i on es van estructurar les diferents ponències que es varen discutir en diferents llocs com ara: a Manresa el 6 de febrer del 1977, discussió sobre «La reforma agrària»; el 27 de febrer a Reus, «Monopolis i indústries agrà-

ries»; el 20 de març a Mataró, «Política agrària»; també en aquesta mateixa data es va fer una presentació a l'Escola Superior d'Agricultura, i en Jordi també va tenir l'encert que hi participessin alguns dels nostres professors que eren antics enginyers de l'antiga Escola de l'època de la Mancomunitat i de la Generalitat republicana i formaven part de l'Associació d'Antics Alumnes de l'Escola Superior d'Agricultura, com Ramon Bardia, Enric Coromines, Miquel Doñate o Epifani Fortuny, que després serien socis de la ICEA. La cloenda de l'àmbit d'Agricultura es va efectuar el 15 de maig del 1977 a Lleida. En aquest acte, tal com consta en el programa, hi va haver la presentació de l'activitat feta per en Jordi, la lectura de les ponències, el debat i l'aprovació del manifest. I a continuació es va fer la presentació de l'Institut d'Estudis Agraris,¹ del qual vaig llegir el primer treball: «Estructuració tècnica de la nostra agricultura».

La proposta de la creació del que serà després la ICEA consta de la manera següent a les conclusions del Congrés:² «Amb la finalitat de reunir tots els tècnics agraris dels Països Catalans, creiem necessària la creació d'un Institut d'Estudis Agraris català com a lloc de diàleg i de treball que actuaria com a òrgan consultiu del govern». Amb aquest fet es va plantar la primera llavor, que va germinar i créixer gràcies a l'esforç de moltes persones, algunes de les quals encara treballen activament per la ICEA.

En Jordi continua dintre del projecte inicial i forma part de la Comissió Promotora que va redactar els Estatuts juntament amb Jaume Fonolleda, Octavi Frigola i jo mateix. La seva experiència ens va ser molt important. Un cop redactats els Estatuts es varen presentar juntament amb la sol·licitud de constituir-nos en una entitat legal a les autoritats. Aquest document el va signar juntament amb altres persones que donàvem suport a la petició.³ El 7 d'octubre del 1978 es va dissoldre la Comissió Promotora i va ser substituïda per una Junta provisional,⁴ de la qual ja no formaria part, a causa segurament que va començar la seva activitat dintre de la primera Conselleria d'Agricultura de la Generalitat provisional, de la qual va ser director general, sota la direcció del primer conseller, Josep Roig, del Govern del president Josep Tarradellas.

Això no vol dir que deixés la ICEA (que no ho va fer mai), i va endegar en aquesta etapa provisional els grups de treball sobre «La Llei de contractes de conreu» i, juntament amb Alexandre Checchi, «L'agricultura catalana enfront de la CEE». Simultàniament, juntament amb el seu germà Andreu i altres

1. És el nom inicial que es va donar a la ICEA, que després es va legalitzar com a Institució Catalana d'Estudis Agraris.

2. Col·legi d'Advocats de Barcelona (1978), *Resolucions del Congrés de Cultura Catalana*, tom 2, p. 169.

3. Aquestes persones varen ser per ordre alfabètic: Claudi Barberà, Alexandre Checchi, Octavi Frigola, Joan Isard, Enric Melé, Jordi Peix, Pere Pérez, Josep M. Puiggròs, Montserrat Soliva, Josep Tarragó i Joan Tàsias.

4. Aquesta junta provisional estava constituïda segons la circular del 18.10.1978 per: Xavier Alibés, Carles Bernat, Ramon Badosa, Joan Clavé, Joaquim Querol, Albert Ubià, Ricard Estrada, Josep M. Puiggròs, Octavi Frigola, Lluís Bonet, Manuel Oms.

persones, varen constituir en el si de la ICEA el que en principi es va anomenar *Societat Catalana i Economia Agrària* i després ja fins ara la *Secció d'Estudis Rurals*. Les primeres reunions es feien al Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Perits Agrícoles de Catalunya. Aquesta secció ha organitzat i organitza activitats molt diverses, però l'activitat que més l'ha caracteritzat ha sigut la de les tertúlies, de les quals en Jordi va ser un membre actiu fins quasi al final, mentre la salut li ho va permetre.

Jordi Peix va participar en moltes activitats de la ICEA, des de la Universitat Catalana d'Estiu fins a debats; va fer conferències, va presentar llibres i va escriure treballs per a *Quaderns Agraris* i *Dossiers Agraris* dels quals faig una relació a continuació.

Però voldria dirigir-me abans d'acabar a en Jordi per la part humana. Segur que sota aquest caràcter fort vas donar suport a la gent que tenies al teu voltant i als teus col·laboradors i a més els vas defensar i això fa que avui els tinguis aquí. I els que no vàrem dependre de tu t'admirem per la capacitat de treball i la projecció que vas fer de la professió agrícola. Finalment, jo et trobaré a faltar per la força i vehemència amb què defensaves les coses que feies. Havíem de posar les nostres neurones a cent per contestar-ho si calia. Espero que els teus àtoms, que deuen ser per l'Univers, ens els trobem quan sigui per continuar amb la mateixa energia i entre tots provoquem un nou Big Bang.

Gràcies, Jordi.

RELACIÓ D'ACTIVITATS EN LES QUALS VA PARTICIPAR JORDI PEIX A LA ICEA

Pot haver-hi alguna omisió involuntària.

— Universitat Catalana d'Estiu

19 d'agost del 1977. Presentació a Perpinyà de la ICEA.

1993. IX Jornada, ponència: «La PAC i els ajuts a la forestació a Catalunya».

2013. XXVIII Jornada, ponència: «El Banc dels Aliments».

— Debats agraris

1993. Els regs a Catalunya.

1995. Els incendis forestals (Manresa).

— Conferències (totes a la seu de l'IEC a Barcelona)

1995. «Una nova visió del medi natural».

1997. «L'agricultura catalana vint anys després del Congrés de Cultura Catalana (1977-1997)».

2001. «Gestió de sistemes de reg».

La vinculació de Jordi Peix amb la ICEA

Posteriorment en una data més pròxima va fer una conferència sobre «El Banc dels Aliments a Catalunya».

— Presentacions de llibres

1995. Presentació del llibre d'Eduard Rojas: *Una política forestal per a l'Estat de les autonomies*.

2000. *25 anys de la Unió de Pagesos. La crisi de la Catalunya agrària*.

— Congressos de la ICEA

2000, octubre. IV Congrés: Ponència IV: «Agricultura sostenible i medi ambient», de la qual va ser el coordinador i moderador.

2007, juliol. V Congrés: «La revolució silenciosa a l'agricultura catalana» (ponència).

— Treballs publicats en les revistes de la ICEA

Els treballs publicats a les revistes de la ICEA, *Quaderns Agraris* i *Dossiers Agraris*, s'enumeren en l'annex, en què es recull tota l'obra escrita de Jordi Peix.